

Fokus på finansiering hos SMV'er

– Adgangen til finansiering og betydningen af den aktuelle finansieringssituation

Introduktion og hovedkonklusioner

FSR – danske revisorer har gennemført denne survey for at få revisorerne vurdering af den aktuelle finansieringssituation hos de mindre danske virksomheder (SMV'er) og samtidig afdække, hvordan situationen påvirker SMV'ernes muligheder for vækst.

Virksomhedernes adgang til finansiering

- Den aktuelle adgang til finansiering hæmmer SMV-virksomheders vækstmuligheder. Sådan lyder vurderingen fra to ud af tre revisorer i denne undersøgelse (Figur 1)
- Revisorerne vurderer, at stramninger af kreditvilkårene er en af hovedårsagerne til, at SMV'erne har svært ved at få adgang til finansiering (Figur 4)
- Mere end otte ud af 10 (81 pct.) revisorer peger på, at det er driftskapitalen - penge, der skal finansiere den løbende drift: vareindkøb, husleje, lønninger etc. - som virksomhederne har sværest ved at få adgang til (Figur 7)
- Fordelt på virksomhedernes alder er det primært de helt nystartede virksomheder, der har svært ved at få adgang til finansiering (Figur 8)
- Hovedkonsekvensen for de unge og nystartede virksomheder, hvis de ikke kan få finansiering er langsom eller slet ingen vækst. En del revisorer svarer dog også, at de unge virksomheder må lukke ned, hvis ikke de får finansiering (Figur 9)

K / KONTAKT

Tom Vile Jensen

Erhvervspolitisk
direktør
mail: tvj@fsr.dk
tlf: 4193 3151

Jakob Holm

Chefkonsulent
mail: jho@fsr.dk
tlf: 4193 3169

Den aktuelle adgang til finansiering hæmmer væksten

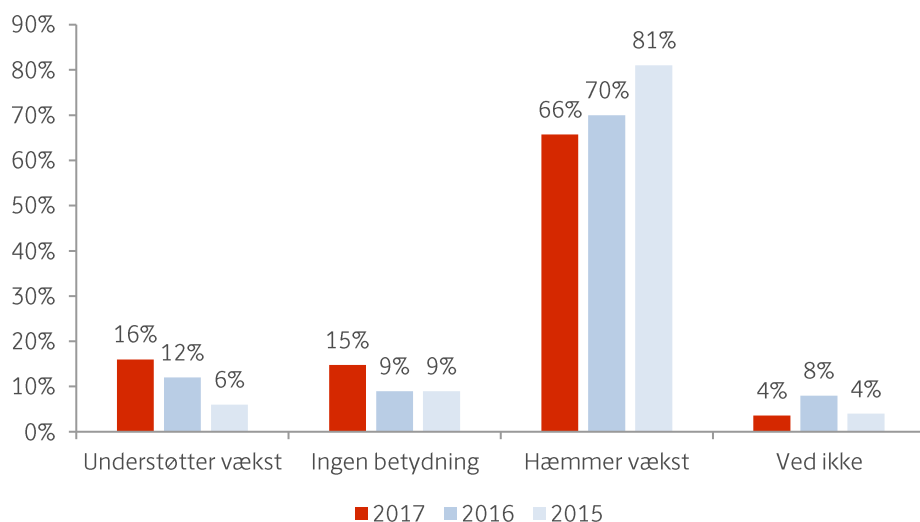
Den aktuelle adgang til finansiering hæmmer SMV-virksomheders vækstmuligheder. Sådan lyder vurderingen fra to ud af tre revisorer i denne undersøgelse (66 pct.).

Over de seneste år er andelen af revisorer, som vurderer, at den aktuelle finansieringssituation hæmmer virksomhedernes vækstmuligheder faldet. (Figur 1)

Faldet skyldes en stigning i både andelen af revisorer, som vurderer, at den aktuelle adgang understøtter vækst samt andelen, som vurderer, at den aktuelle adgang til finansiering er uden betydning for SMV'ernes vækstmuligheder.

Figur 1

Hvilken indflydelse vurderer du, at den aktuelle adgang til finansiering har på SMV-virksomhedernes vækstmuligheder? (n: 2017 = 169, 2016 = 170, 2015 = 170)

Banken er hovedkilden til SMV'ernes finansiering

De senere år er alternative finansieringsformer i forhold til bank og realkredit begyndt at blive mere udbredte i Danmark. Det er dog fortsat bankerne, som er hovedkilden til SMV'ernes finansiering.

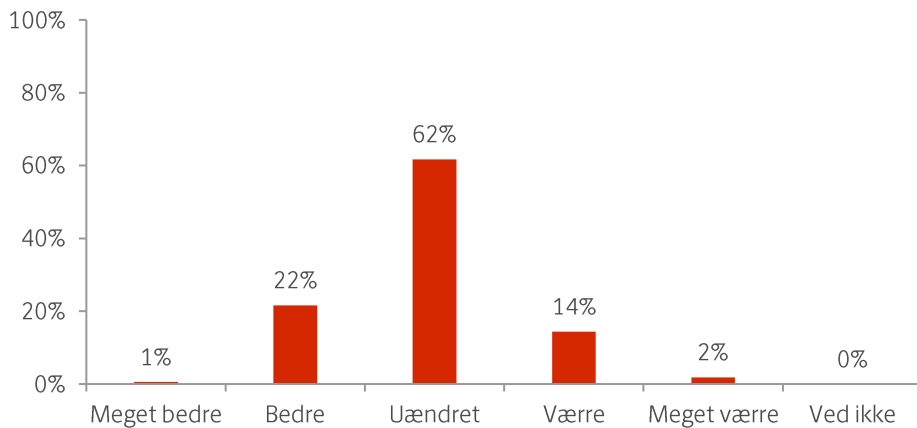
Når det kommer til adgangen til finansiering hos banker og kreditinstitutioner, vurderer størstedelen af revisorerne, at adgangen til finansiering er uændret i forhold til sidste år.

Godt hver fjerde revisor (22 pct.) vurderer, at adgangen til finansiering er bedre i forhold til sidste år, mens kun 14 pct. vurderer, at den er værre.

Denne udvikling afspejler faldet i andelen af revisorer, som vurderer, at den aktuelle finansieringssituation hæmmer vækst. (Figur 2)

Figur 2

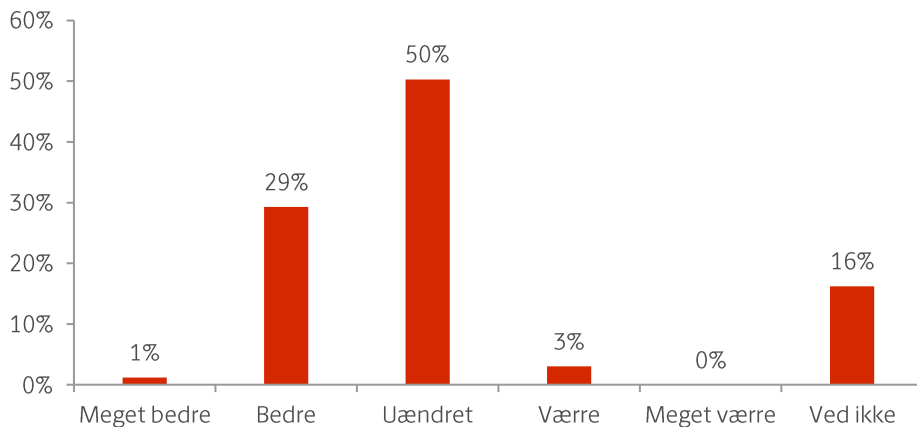
Oplever du, at SMV-virksomhedernes aktuelle adgang til finansiering hos banker og kreditinstitutter er bedre eller værre end samme tid sidste år? (n= 167)

Ses der i stedet på alternativerne til banker og kreditinstitutioner, vurderer et lidt større andel revisorer (29 pct.), at virksomhedernes adgang til finansiering er bedre end samme tid sidste år. (Figur 3)

Figur 3

Oplever du, at SMV-virksomhedernes aktuelle adgang til finansiering hos alternativer til banker og kreditinstitutter er bedre eller værre end samme tid sidste år? (n= 167)

Strammere kreditvilkår og mangel på sikkerhed giver finansieringsudfordring

Nationalbankens undersøgelser af kreditstandarder for erhvervsudlån viser, at kreditstandarden for realkreditinstitutter og banker – bortset fra første kvartal 2016 - har været lempet let i løbet af 2015 og 2016¹.

Revisorerne vurderer dog, at stramninger af kreditvilkårene er en af hovedårsagerne til, at SMV'erne har svært ved at få adgang til finansiering (Figur 4).

Ændringer i kreditvilkårene står dog ikke alene, som årsag til at SMV'erne har svært ved at få finansiering.

Manglende sikkerhed i virksomheden samt manglende sikkerhed fra ejeren indtager anden og tredjepladsen på revisorernes liste over årsager til, at SMV'erne har svært ved at få finansiering (Figur 4).

Mindre virksomheder har sværere ved at stille sikkerhed, da de ejer mindre. Derfor rammes de hårdere, når ønsket om sikkerhed skærpes, hvilket kan være årsagen til, at revisorerne vurderer, at kreditpolitikken er strammet over for SMV'erne.

Ses der i forhold til sidste års undersøgelse, er der i år markant færre revisorer, som oplever en kraftig stigning i bankernes ønske om sikkerhed ved låneudstedelse til SMV'er. Denne udvikling følger denne tendensen i Nationalbankens undersøgelse, hvor kreditstandarderne lempes (Figur 5).

Figur 4

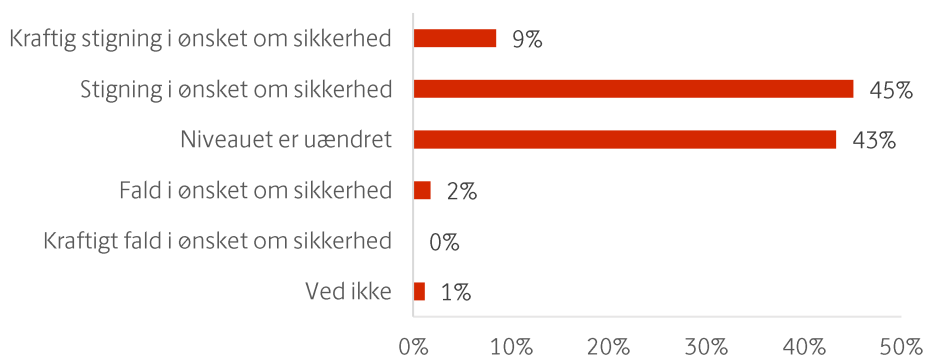
Hvad er – efter din vurdering - årsagerne til, at SMV-virksomhederne har svært ved at få finansiering? (Marker relevante) (n= 165)

¹ <http://nationalbanken.statistikbank.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=DNUD-ERHV&PLanguage=0&PXSID=0&wsid=cflist>

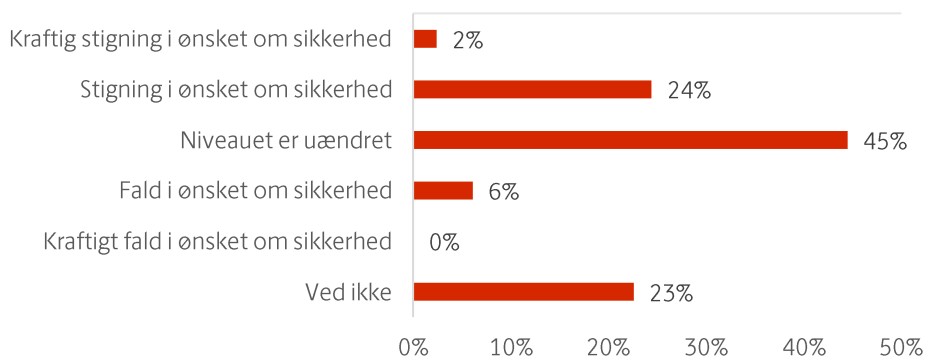
Figur 5

SMV'er: Hvad er din vurdering af udviklingen i bankernes ønske om sikkerhed ved låneudstedelse til SMV'er over det seneste år? (n=164)

Figur 6

Store virksomheder: Hvad er din vurdering af udviklingen i bankernes ønske om sikkerhed ved låneudstedelse til STORE virksomheder over det seneste år? (n=164)

Driftsfinansiering er sværest at få adgang til

Som udgangspunkt kunne det forventes, at risikovillig kapital til opstart eller nye investeringer var sværest for SMV'erne at tiltrække, men det er ikke vurderingen fra revisorerne.

Mere end otte ud af 10 (81 pct.) peger på, at det er driftskapitalen - penge, der skal finansiere den løbende drift: vareindkøb, husleje, lønninger etc. - som virksomhederne har sværest ved at få adgang til (Figur 7).

Driftskapitalen er nødvendig for at opretholde en økonomisk status quo. Når virksomhederne bliver udfordret på adgangen til denne, kan de blive tvunget til at sænke aktivitetsniveauet. Det kan være en af årsagerne til, at revisorerne overordnet vurderer, at den aktuelle adgang til finansiering hæmmer væksten.

Figur 7

**Hvilke typer finansiering oplever du, at SMV-virksomhederne har svært ved at få?
Marker relevante. (n=165)**

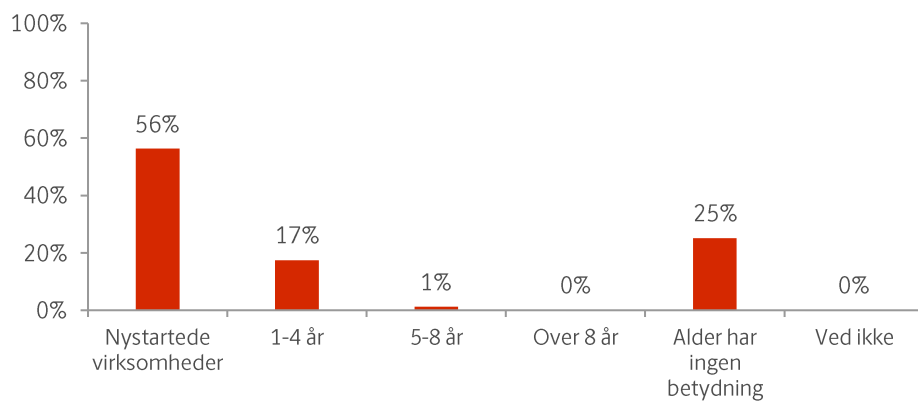
Nystartede virksomheder har sværest ved at få finansiering

Fordelt på virksomhedernes alder er det primært de helt nystartede virksomheder, der har sværest ved at få adgang til finansiering. (Figur 8)

Lidt over halvdelen af revisorerne i undersøgelsen (56 pct.) vurderer, at nystartede virksomheder har sværest ved at få finansiering, mens godt to ud af 10 svarer, at virksomheder mellem 1 og 4 år har sværest ved at få finansiering (17 pct.).

Figur 8

Hvilken type af SMV-virksomheder - fordelt på alder – vurderer du, har sværest ved at få adgang til finansiering? (n= 167)

Nystartede risikerer lukning, hvis ikke de får finansiering

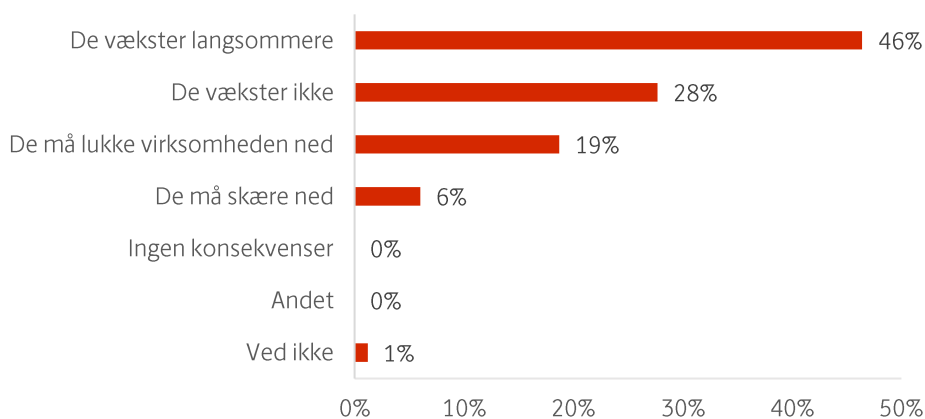
Lukning, langsom eller slet ingen vækst. Det er konsekvensen for de unge og nystartede virksomheder, hvis de ikke kan få finansiering, lyder revisorerne vurdering.

To ud af 10 revisorer (19 pct.) vurderer, at virksomheder mellem 1 og 4 år samt nystartede virksomheder må lukke ned, hvis ikke de får finansiering (Figur 9).

Flertallet – næsten halvdelen af revisorerne (46 pct.) - peger dog på, at den manglende finansiering "kun" betyder, at virksomheden vækster langsommere, mens tre ud af 10 vurderer, at virksomhederne ikke vækster.

Figur 9

Hvilke konsekvenser vurderer du, at det har for nystartede virksomheder og virksomheder mellem 1 og 4 år, hvis de ikke kan få finansiering? (n=166)

Driftsindtjening eller en solid forretningsplan er nøglen til banken

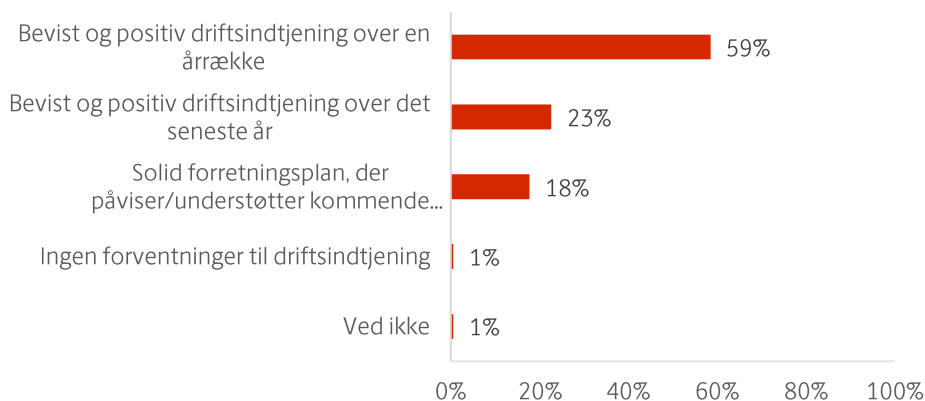
Skal SMV'erne have et lån i banken, er det revisorerne vurdering, at en "bevist og positiv driftsindtjening over en årrække" er opskriften, der skal til.

Seks ud af 10 revisorer (59 pct.) svarer, at netop det er bankens forventning, hvis den skal udstede en lån/kredit til en SMV (Figur 10).

Ønsket om bevist indtjening over en årrække understreger, hvorfor nystartede og unge virksomheder har vanskeligt ved at skaffe finansieringen, men det er ikke umuligt. Omkring to ud af 10 revisorer (18 pct.) af revisorerne påpeger, at en solid forretningsplan, der påviser og understøtter kommende driftsindtjening, også kan være nok til at opfylde bankens forventninger.

Men forarbejdet skal være på plads, for nærmest ingen revisorer vurderer, at bankerne 'ingen forventninger' har til driftsindtjeningen, hvis de skal udstede lån eller give kredit.

Figur 10
Hvad er din vurdering af forventningerne til SMV-virksomhederne, hvis de skal modtage lån/kredit?? (n=164)

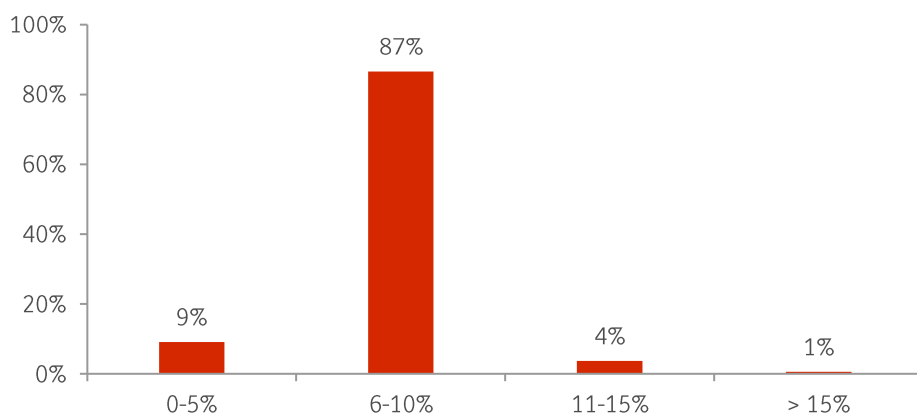
Rentens betydning for adgangen til finansiering

En mindre virksomhed med 10 ansatte, positiv drift og mulighed for at stille sikkerhed vil typisk mødes med et renteniveau mellem 6 og 10 pct., er vurderingen fra revisorerne.

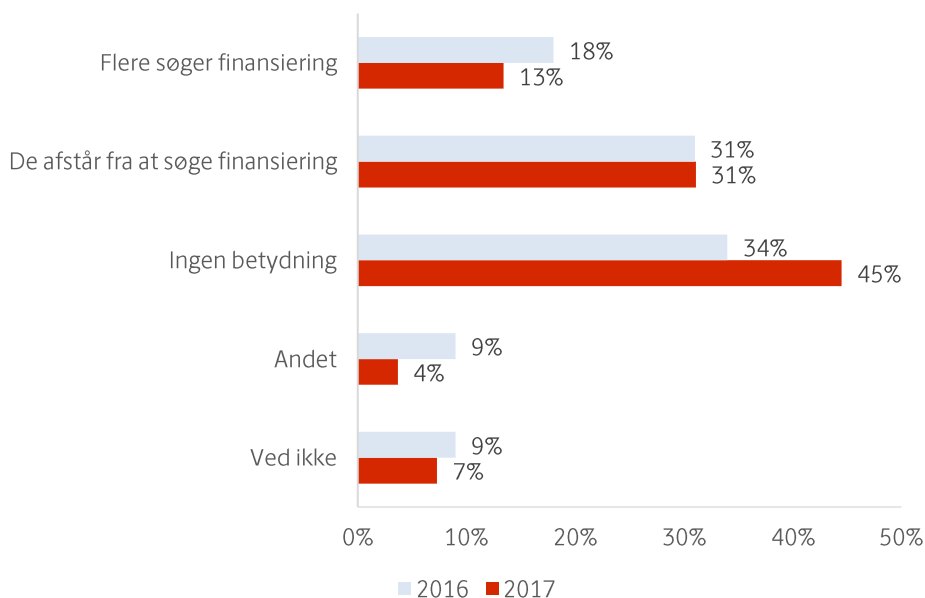
Næsten halvdelen af revisorerne vurderer, at det renteniveau ikke har betydning for SMV-virksomhederne (Figur 12).

Cirka en tredjedel (31 pct.) vurderer omvendt, at renteniveauet betyder, at SMV'erne afstår fra at søge finansiering mens 13 pct. vurderer, at flere søger finansiering.

Figur 11
Hvilket renteniveau oplever du, at en mindre virksomhed (10 ansatte) med positiv drift og mulighed for at stille sikkerhed møder ved låneforespørgsler? (n= 164)

Figur 12

Hvilken betydning har renteniveauet for SMV-virksomhederne? (n= 164)**OM DENNE UNDERSØGELSE**

169 godkendte revisorer fra FSR – danske revisors svarpanel har besvaret dette spørgeskema. Der er i alt 3.562 aktive godkendte revisorer i Danmark². De 169 respondenter svarer til en stikprøvestørrelse på 4,7 pct. af den samlede population af godkendte revisorer.

Spørgeskemaundersøgelsen er afsluttet i februar 2017.

OM DET SAMLEDE SVARPANEL

Panelet består af 596 revisorer fordelt ud over hele landet. Svarprocenten i denne undersøgelse er 28 pct. af det samlede panel.

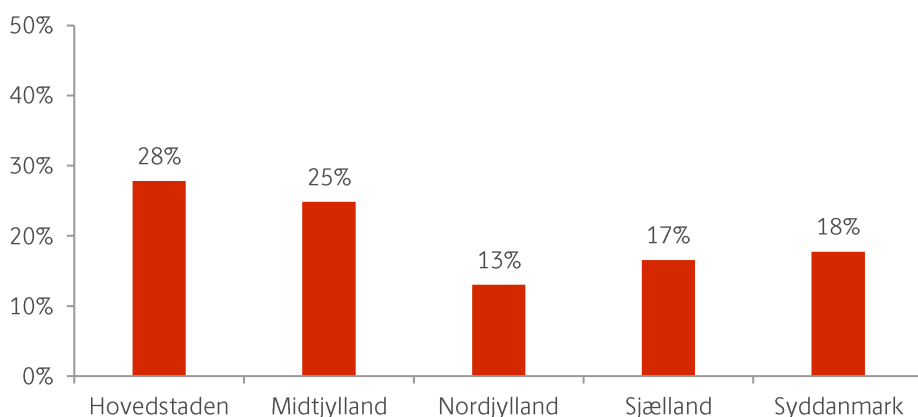
Størstedelen af revisorerne i panelet arbejder til dagligt som aktive revisorer og har deres daglige gang blandt danske virksomheder. En lille del (6 pct.) arbejder i øjeblikket ikke som revisorer, men som økonomidirektører, controllers med intern revision eller lignende.

² Tal fra Virk/CVR – liberale erhverv, juni 2016

INFORMATION OM RESPONDENTERNE DENNE UNDERSØGELSE

De 169 respondenter (revisorerne) i undersøgelsen er geografisk fordelt ud over hele landet. Flest i hovedstadsregionen – færrest i Nordjylland.

Fordeling af respondenter på landsdele

Næsten alle (96 pct.) af revisorerne i undersøgelsen arbejder med virksomheder i regnskabsklasse B. Godt og vel syv ud af 10 (71 pct.) arbejder for virksomheder i regnskabsklasse A, og omkring halvdelen (51 pct.) arbejder for regnskabsklasse C. Mens det er mindre end hver tiende revisor i undersøgelsen (8 pct.), der arbejder med børsnoterede eller statslige selskaber (regnskabsklasse D).

Om Regnskabsklasser

Regnskabsklasse A	Regnskabsklasse B	Regnskabsklasse C	Regnskabsklasse D
Klasse A dækker virksomheder med personlig hæftelse, der typisk er små. Det er personlige virksomheder, kommanditselskaber og interessentskaber med personligt hæftende deltagere, samt mindre virksomheder med begrænset ansvar, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.	Virksomheder med begrænset ansvar samt under to af tre størrelsesgrænser: 50 ansatte, nettoomsætning 72 millioner og balance-sum 36 millioner.	Virksomheder med begrænset ansvar samt over to af tre størrelsesgrænser: 50 ansatte, nettoomsætning 72 millioner og balance-sum 36 millioner.	Børsnoterede selskaber og aktieselskaber ejet af staten.

OM FSR – SURVEY

FSR - danske revisorer udarbejder løbende analyser og survey, som tager udgangspunkt i aktuelle og relevante problemstillinger i revisorbranchen og i erhvervslivet mere generelt. Formålet med undersøgelserne er at sætte fokus på relevante emner og nyttiggøre den unikke viden, som foreningens medlemmer besidder. Det er tilladt at citere fra publikationen med tydelig kildeangivelse og med henvisning til FSR – danske revisorer.